استظهار طولیت وضعی صوم از روایت امام حسن ع در فلسفه سی روز بودن صوم

35:50

آن چه که میخواستم عرض کنم این بود: در روایت اسحاق بن عمار، حضرت فرمودند: **«اذا رایته وسط النهار فاتم صومه الی اللیل»**. مطالبی را که دیدم عرض کنم تا شنبه ملاحظه کنید. روایتی در فقیه هست که به آن بحثی که گفتم خیلی مربوط است. مرحوم صاحب جواهر این روایت را در جواهر هم آوردهاند. جواهر جلد شانزدهم، صفحه صد و هشتاد و سه. قبلاً عرض کردم اقتضاء صوم کلی است. این روایت خیلی جالب است. در این روایت تصریح شده.

> **فعن الحسن بن أمير المؤمنين عليهماالسلام «انه جاء نفر من اليهود الى رسول الله (صلى اللهعليه وآله) فسألوه أعلمهم عن مسائل فكان فيما سألوه انه قال له : لأي شيء فرض الله عز وجل الصوم على أمتك بالنهار ثلاثين يوما ، وفرض على الأمم أكثر من ذلك؟ فقال النبي صلىاللهعليهوآلهوسلم : إن آدم لما أكل من الشجر بقي في بطنه ثلاثين يوما ففرض الله على ذريته ثلاثين يوما الجوع والعطش والذي يأكلونه بالليل فضل من الله عز وجل عليهم ، وكذلك كان على آدم ففرض الله ذلك على أمتي ، ثم تلا هذه الآية (كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيامُ كَما كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ أَيّاماً مَعْدُوداتٍ) قال اليهودي: صدقت يا محمد ، فما جزاء من صامها؟ فقال النبي صلىاللهعليهوآلهوسلم : ما من مؤمن يصوم شهر رمضان احتسابا إلا أوجب الله تبارك وتعالى له سبع خصال أولها يذوب الحرام من جسده ، والثانية يقرب من رحمة الله عز وجل ، والثالثة يكون قد كفر خطيئة آدم أبيه ، والرابعة يهون الله عليه سكرات الموت ، والخامسة أمان من الجوع والعطش يوم القيامة ، والسادسة يعطيه الله براءة من النار ، والسابعة يطعمه الله من طيبات الجنة ، قال : صدقت يا محمد» الى آخره.[1]**

«.... إن آدم لما أكل من الشجر بقي في بطنه ثلاثين يوما»؛ سی روز ماند. اینکه اسرار این سی روز چیست و مطابقت آن با ماه چیست، بر عهده کسانی باشد که سر در میآورند. طعام که سی روز در بطن آدم ماند، شبها در بطن او نبود؟! ای شبها هم در بطن او بود؟! (خنده حضار) حضرت میفرمایند وقتی طعام آمد، روز و شب در بطن او بود. خب پس چرا ما یک ماه را با روز و شب روزه نمیگیریم؟! **«ففرض الله على ذريته ثلاثين يوما الجوع والعطش»؛** این «ثلاثین

یوما» یعنی همه ماه. **«و الذي يأكلونه بالليل فضل من الله عز وجل عليهم»؛** یعنی اقتضائش این بود که شبها هم نخورند؛ چون در بطن ایشان سی روز ماندە بود، لذا به ازاء آن باید کل شهر را روزه باشد اما چون نمیشود شب را برداشتند؛ از همان دستە از مطالبی است که در جلسات قبل گفتم؛ حالت طولیت را دارد. حضرت دقیقاً توضیح میدهند، علّت این سی روز را توضیح میدهند، بعد کفارە آن را توضیح میدهند و بعد هم میفرمایند اگر شب میخورند از باب ناچاری است. اقتضاء آن بود. و این فضل الهی هم طوری نیست که آن حکم طولی را بردارد. این همه عرض من است.

---

[1] جواهر الكلام نویسندە : النجفي الجواهري، الشيخ محمد حسن جلد : ۱۶ صفحە : ۱۸۳

بازبینی #1
ایجاد شدە 3 مه 2026 12:45:03 توسط ... .
بە روزرسانی شدە 3 مه 2026 12:47:05 توسط ... .